

KERUEN

M.O. ÁÝEZOV
ATYNDAGÝ ÁDEBIET
JÁNE ÓNER
INSTITYTYNYŇ

HABARSHYSY

M.O. AUEZOV INSTITUTE
OF LITERATURE AND ART

HERALD

ИНСТИТУТ ЛИТЕРАТУРЫ
И ИСКУССТВА ИМЕНИ
М.О.АУЭЗОВА

ВЕСТНИК

№2, 75-ТОМ

2022

ISSN 2078-8134

**М.О.ӘУЕЗОВ АТЫНДАҒЫ
ӘДЕБИЕТ ЖӘНЕ ӨНЕР ИНСТИТУТЫ**

КЕРУЕН

ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

2005 жылы құрылған

**№2, 75-том
2022**

ISSN 2078-8134

ИНСТИТУТ ЛИТЕРАТУРЫ И ИСКУССТВА
ИМ. М.О.АУЭЗОВА

КЕРУЕН

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

основан в 2005 году

№2, том 75
2022

ISSN 2078-8134

**M.O.AUEZOV INSTITUTE OF
LITERATURE AND ART**

KERUEN

SCIENTIFIC JOURNAL

founded in 2005

№2, 75 vol
2022

Ғылыми журнал

Ғылыми журнал 2005
жылдан бері шығады.

Құрылтайшысы және
баспагері:

М.О. Әуезов атындағы Әдебиет
және өнер институты

Редакция мен баспагер
мекен жайы:

Заңды мекен-жайы: Қазақстан,
Алматы қ. Шевченко к-сі, 28,
050010,

Нақты мекен-жайы: Қазақстан,
Алматы қ. Құрманғазы к-сі, 29,
2-қабат, 050010,

Тел.: +7 (727) 272-74-11,
+7 (727) 300-32-45.

Электрондық пошта:
keruenjournal@mail.ru,
info@litart.kz.

ISSN 2078-8134

Жылына 4 рет жарық көреді.

Журнал 2005 жылғы
24 наурызда Қазақстан
Республикасының Мәдениет,
ақпарат және спорт
министрлігі, Ақпарат және
мұрағат комитетінде тіркелген.
Тіркеу куәлігі: 2005 жылғы 24
наурыздағы №5844-Ж.

«КЕРУЕН»

№2, 75-том, 2022

Бас редактор:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Ісләмжанұлы,
филология ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА
корреспондент мүшесі, М.О. Әуезов атындағы
Әдебиет және өнер институтының бас директоры
(Алматы, Қазақстан)

Бас редактордың орынбасарлары:

Ғылыми редактор:

ҚАЛИЕВА Альмира Қайыртайқызы, фило-
логия ғылымдарының кандидаты, М.О. Әуезов
атындағы Әдебиет және өнер институты бас
директорының ғылым жөніндегі орынбасары
(Алматы, Қазақстан)

Жауапты редактор:

СҰЛТАН Ертай, PhD, М.О. Әуезов атындағы
Әдебиет және өнер институты бас директорының
орынбасары (Алматы, Қазақстан)

Научный журнал

Журнал издается с 2005
года.

Учредитель и издатель:

Институт литературы и
искусства
им. М.О. Ауэзова.

Адрес редакции и издателя:

Юридический адрес:
Казахстан, г. Алматы, ул.
Шевченко 28, 050010,
Фактический адрес: Казахстан,
г. Алматы, ул. Курмангазы 29,
2 этаж. 050010,
Тел.: +7 (727) 272-74-11,
+7 (727) 300-32-45.
Email: keruenjournal@mail.ru,
info@litart.kz.

ISSN 2078-8134

Выходит 4 раза в год

**Журнал зарегистрирован
24 марта 2005 года в
Комитете информации
и архивов Министерства
культуры, информации и
спорта**

Республики Казахстан.

**Свидетельство о регистрации:
24 марта 2005 г. №5844-Ж.**

«КЕРУЕН»

№2, том 75, 2022

Главный редактор:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович,
доктор филологических наук, член-корреспон-
дент НАН РК, генеральный директор Института
литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы,
Казахстан)

Заместители главного редактора:

Научный редактор:

КАЛИЕВА Альмира Кайыртаевна, кандидат
филологических наук, заместитель по науке
генерального директора Института литературы
и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан).

Ответственный редактор:

СУЛТАН Ертай, PhD, заместитель генераль-
ного директора Института литературы и
искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан).

Scientific journal

The journal has been
published
since 2005

Constitutor and publisher:

M.O. Auezov Institute of
Literature and Art

**Address of the editorial and
publishing office:**

28, Shevchenko str., Almaty,
050010, Kazakhstan

Tel.: +7 (727) 272-74-11,
+7 (727) 300-32-45.

E-mail: keruenjournal@mail.ru,
info@litart.kz.

ISSN 2078-8134

Published 4 times a year

**The journal was registered
on March 24, 2005 in the
Committee of Information and
Archives of the Ministry of
Culture, Information and Sports
of the Republic of Kazakhstan.
Registration certificate: March
24, 2005 No. 5844-Zh.**

«KERUEN»

№2, 75 vol, 2022

Editor-in-Chief:

MATYZHANOV Kenzhekhan Islamzhanovich,
Doctor of Philology, Corresponding Member of
the National Academy of Sciences of the Republic
of Kazakhstan, Director General of the Institute of
Literature and Art named after MO Auezov (Almaty,
Kazakhstan)

Deputy Editors-in-Chiefs:

Scientific editor:

KALIEVA Almira Kairtayevna, Candidate of
Philological Sciences, Deputy Director General for
Science of the M.O. Auezov Institute of Literature and
Art (Almaty, Kazakhstan)

Editor-in-Chief:

SULTAN Yertay, PhD, Deputy Director General
of the M.O. Auezov Institute of Literature and Art
(Almaty, Kazakhstan)

РЕДАКЦИЯЛЫҚ АЛҚА:

БАС РЕДАКТОР:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Исламжанұлы, филология ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының бас директоры (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216628445>

БАС РЕДАКТОРДЫҢ ОРЫНБАСАРЫ:

СҰЛТАН Ермай, PhD, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институты бас директорының орынбасары (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216705450>

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫНЫҢ МҮШЕЛЕРІ:

ОМАРОВ Бауыржан Жұмаханұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Қазақстан Республикасы Президентінің кеңесшісі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216859605>

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Мүслімқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Ахмет Байұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының бас ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56195378100>

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Өмірбекқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ филология факультетінің деканы (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203201994>

НЕГИМОВ Серік Нығметоллаұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, Л. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=NEGIMOV&st2=Serik&origin=search&authorlookur>

ТЕМІРБОЛАТ Алуа Берікбайқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасының меңгерушісі (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56148996000>

НҰРҒАЛИ Қадша Рүстембековна, филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университетінің орыс филологиясы кафедрасы меңгерушісі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55915843100>

ОРДА Гүлжахан Жұмабердіқызы, филология ғылымдарының докторы, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының бас ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192676955>

ҚАЛИЕВА Алмира Қайыртайқызы, филология ғылымдарының кандидаты, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институты бас директорының ғылым жөніндегі орынбасары (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

АНАНЬЕВА Светлана Викторовна, филология ғылымдарының кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=ANANYEVA&st2=Svetlana&origin=search&authorlookur>

ҚЫДЫР Тәрәлі Еділбайұы, филология ғылымдарының кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216896393>

ШӘРІПОВА Диляра Сафарғалиқызы, өнертану кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192097133>

ОМАРОВА Ақлима Қайырденқызы, өнертану кандидаты, доцент, Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210747041>

ҚАЗТУҒАНОВА Айнұр Жасанбергенқызы, өнертану кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210749637>

ТҰРМАҒАМБЕТОВА Бақыт, өнертану кандидаты, Х. Досмұхамедов атындағы Атырау университетінің доценті (Атырау, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212550200>

ЖҮНДІБАЕВА Арай Қанатияқызы, PhD, қауымдастырылған профессор, Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық Білім Академиясының Қазақ тілі, Қазақ әдебиеті, Қазақстан тарихы зертханасының меңгерушісі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55912694100>

ДАУТОВА Гульназ Рахымқызы, PhD, қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасының оқытушысы (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192094749>

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ РЕДАКЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС:
БАГНО Всеволод Евгеньевич, филология ғылымдарының докторы, профессор, Ресей Ғылым академиясының корреспондент-мүшесі (Санкт-Петербург, Ресей)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55788979100>

КЕНДІРБАЙ Гүлнар Турабекқызы, тарих ғылымдарының докторы, Колумбия университетінің профессоры (Нью-Йорк, АҚШ)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=25226509300>

СНАМОРРО Antonio Chicharro, ғылым докторы, философия және қолжазба факультетінің профессоры (Гранада, Испания) H = 2

КРАСОВСКАЯ Аксиния, филология ғылымдарының докторы, профессор, Бухарест Университеті (Бухарест, Румыния) H = 1

НИКОЛАС Мари, филология ғылымдарының докторы, профессор, Лихай Университеті (Пенсильвания, АҚШ) H = 1

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович, доктор филологических наук, член-корреспондент НАН РК, генеральный директор Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)
Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216628445>

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА:

СУЛТАН Ертай, PhD, заместитель генерального директора Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216705450>

ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ:

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

ОМАРОВ Бауыржан Жумаханович, доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК, советник Президента Республики Казахстан (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216859605>

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Муслимовна, доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК, главный научный сотрудник Института языкознания имени Ахмета Байтурсынова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56195378100>

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Омурбековна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК, декан филологического факультета КазНУ им. Аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203201994>

НЕГИМОВ Серик Ныгметоллаевич, доктор филологических наук, профессор кафедры казахской литературы Евразийского Национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=NEGIMOV&st2=Serik&origin=search&authorId=57203201994>

ТЕМИРБОЛАТ Алуа Берикбаевна, доктор филологических наук, профессор, заведующая кафедрой казахской литературы и теории литературы КазНУ им. Аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56148996000>

НУРГАЛИ Кадиша Рустембековна, доктор филологических наук, профессор, заведующая кафедрой русской филологии Евразийского Национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55915843100>

ОРДА Гульжанхан Жумабердыевна, доктор филологических наук, доцент, главный научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192676955>

КАЛИЕВА Альмира Кайыртаевна, кандидат филологических наук, заместитель по науке генерального директора Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

АНАНЬЕВА Светлана Викторовна, кандидат филологических наук, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=ANANYEVA&st2=Svetlana&origin=search&authorId=57216896393>

КЫДЫР Торали Едилбай, кандидат филологических наук, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216896393>

ШАРИПОВА Дилра Сафаргалиевна, кандидат искусствоведения, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192097133>

ОМАРОВА Акlima Каурденовна, кандидат искусствоведения, доцент Казахской национальной консерватории имени Курмангазы (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210747041>

КАЗТУГАНОВА Айнур Жасанбергеневна, кандидат искусствоведения, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210749637>

ТУРМАГАМБЕТОВА Бахыт Жолдыбаевна, кандидат искусствоведения, музыковед, доцент кафедры музыки и искусства Атырау Университет им. Х.Досмухамедова (Атырау, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212550200>

ЖУНДИБАЕВА Арай Канатиевна, PhD, ассоциированный профессор, заведующий лабораторией казахского языка, казахской литературы, истории Казахстана Национальной академии образования имени И. Алтынсарина (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55912694100>

ДАУТОВА Гульназ Рахимовна, PhD, преподаватель кафедры казахской литературы и теории литературы (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192094749>

МЕЖДУНАРОДНЫЙ РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ:

БАГНО Всеволод Евгеньевич, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент Российской академии наук (Санкт-Петербург, Россия)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55788979100>

КЕНДИРБАЙ Гульнар Турабековна, доктор исторических наук, профессор Колумбийского университета (Нью-Йорк, США)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=25226509300>

SHAMORRO Antonio Chicharro, доктор наук, профессор Гранадского университета, заведующий факультета философии и рукописи (Гранада, Испания) N = 2

КРАСОВСКАЯ Аксинья, доктор филологических наук, профессор, Бухарестский университет (Бухарест, Румыния) N = 1

НИКОЛАС Мари, доктор филологических наук, профессор, Университет Лихай (Пенсильвания, США) N = 1

EDITORIAL BOARD

EDITOR-IN-CHIEF:

MATYZZHANOV Kenzhekhan Slyamzhanovich, Doctor of Philology, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, General director of the M.O.Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216628445>

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

SULTAN Yertay, Ph.D., Vice-general director of M.O.Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216705450>

MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD:

OMAROV Bauyrzhan Zhumakhanovich, Doctor of Philology, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, President's advisor of the Republic of Kazakhstan (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216859605>

BAZARBAYEVA Zeynep Muslimovna, Doctor of Philology, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Chief Researcher of the Akhmet Baitursynov Institute of Linguistics (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56195378100>

ZHOLDASBEKOVA Bayan Omirbekovna, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Dean of the Philological Faculty of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203201994>

NEGIMOV Serik Nygmetollayevich, Doctor of Philology, Professor of the Department of Kazakh Literature of L.Gumilev Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=NEGIMOV&st2=Serik&origin=searchauthorlookup>

TEMIRBOLAT Alua Berikbayevna, Doctor of Philology, Professor, Head of the Department of Kazakh Literature and Literary Theory of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56148996000>

NURGALI Kadisha Rustembekovna, Doctor of Philological Sciences, Professor, Head of the Department of Russian Philology L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55915843100>

ORDA Gulzhakhan Zhumberdyevna, Doctor of Philology, Associate Professor, Chief Researcher of the M. O. Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192676955>

KALIYEVA Almira Kairtayevna, Candidate of Philological Sciences, Deputy Director General for Science of the M.O. Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

ANANYEVA Svetlana Viktorovna, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Leading Researcher of the M.O.Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=ANANYEVA&st2=Svetlana&origin=searchauthorlookup>

KYDYR Torali Edilbay, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Chief Researcher of the M. O. Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216896393>

SHARIPOVA Dilyara Safargaliyeva, Candidate of Art History, Associate Professor, Leading Researcher at the M. O. Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192097133>

OMAROVA Aklima Kairdenovna, Candidate of Art History, Associate Professor, Kurmangazy Kazakh National Conservatory (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210747041>

KAZTUGANOVA Ainur Zhasanbergenovna, Candidate of Art History, Associate Professor, Leading Researcher of the M. O. Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210749637>

TURMAGAMBETOVA Bakhyt Zholdybayevna, Candidate of Art History, Senior lecturer at the Department of Music and Art of H.Dosmukhamedov Atyrau University (Atyrau, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212550200>

ZHUNDIBAYEVA Arai Kanapiyevna, PhD, Associate Professor, Head of the Laboratory of the Kazakh language, Kazakh Literature, History of Kazakhstan of the I. Altynsarin National Academy of Education (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55912694100>

DAUTOVA Gulnaz Rakhimovna, PhD, Lecturer, Department of Kazakh Literature and Literary Theory (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192094749>

INTERNATIONAL EDITORIAL COUNCIL:

BAGNO Vsevolod, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of the Russian Academy of Sciences (Saint Petersburg, Russia)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55788979100>

KENDIRBAY Gulnar Turabekovna, Doctor of Historical Sciences, Professor of Columbia University (New York, USA)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=25226509300>

CHAMORRO Antonio Chicharro, Doctor of Sciences, Professor of Granada University, Head of the Faculty of Philosophy and Manuscript (Granada, Spain)
H = 2

KRASOVSKAYA Aksinia, Doctor of Philology, Professor, Bucharest University (Bucharest, Romania)
H = 1

NIKOLAS Mary, Doctor of Philology, Professor, Lehigh University (Pennsylvania, USA)
H = 1

МАЗМҰНЫ

Бас редактордың алғы сөзі.....14

Әдебиеттану

Әзібаева Б.У. «Қазақтың киіз үйі» заттық коды: генезисі мен семантикасы.....	17
Керим Ш., Жеменей И. Әбу Насыр Мұбашшир ат-Таразидің «Йадгар Зандан на айней жаһан» («Түрме естелігі немесе әлем айнасы») атты мәснәуі.....	33
Орда Г.Ж. Қазіргі қазақ балалар поэзиясындағы дәстүр ұласуы.....	48
Хамраев Ә.Т., Шагимолдина М.О. Тәуелсіздік дәуіріндегі қазақ әдебиеті әзірбайжан тілінде.....	64
Кенбаева А.З., Пангереев А.Ш., Мамбетова Г.Ж. Қарақалпақтың «Ер Зийуар» эпосындағы топонимдерді зерттеу.....	72
Медеубек С. Ұлттық ойындардың әлеуметтік-психологиялық астары.....	82
Ханкей Е. «Абай жолы» роман-эпопеясының «Қайтқанда» тарауының текстологиясы (қолжазба мен жарияланымдары бойынша).....	93
Абилхамитқызы Р., Бегалиева Л.Б. Түркі әлеміндегі періштенің көркем бейнесі: кеше және бүгін.....	104
Қоштаева Г.Қ., Челік Я. Сиди Ахмедтің «Ташұкнама» дастаны түркі тілінде жазылған жәдігер.....	117
Ахметова А.М., Ахметова Г.М. Әлихан Жақсылық шығармашылығындағы адам мен әлем интерпретациясы.....	129
Кенжебекова Г.Ж., Сманов Б.Ө., Сөйлемез О. М. Әуезовтің «Абай жолы» роман-эпопеясындағы Абайдың діни бейнесі.....	143
Искакова Г.Ж., Рыспаева Д.С., Ахметова Г.С. Фольклор мәтіндерін аударудағы теориялық және практикалық мәселелер.....	151
Болатова Г.Ж., Мұхаметқали А.А. Философиялық прозадағы интермәтіннің экспрессивтік қызметі (Б.Момышұлы «След птицы в небе» романының негізінде).....	166
Татиев Е.Е., Саркулова М.Ұ., Мухамедиева А.Б., Татиева М.Е. Қазақтың «Ұмай» мифтік әңгімесіне психоталдау.....	176
Салтақова Ж.Т., Қоспазарова Ә.К. Қазақ эпостарының шежірелік сипаты.....	184
Мұрсалимова Н.М., Сманова Е.А. Жетісу ақындар айтысының жиналу тарихы (қолжазбалар негізінде).....	193
Оралбек А. Халық ақыны Әбдіғали Сариевтің әдеби мұрасы.....	201
Мұрсал А. Ахметолла Қалиұлының «Арда алтай» романындағы психологизм.....	209
Жолдыбай О. Ойын-сауық ойындары: эволюция және заманауи көрініс.....	220
Абилдаева Қ.Н., Абишева Н.М., Тәжібаева Ш.А. Эрнест Хемингуэйдің «Шал мен теңіз» повесін оқыту.....	231

Мәдениеттану

Жангүжинова М.Е., Ербол А.Е., Құмарғалиева Н.Р. Сахналық костюм-креативті индустрия жағдайында сценографияның тәрбиелік құралы ретінде.....	241
Жумасеитова Г.Т., Мосиенко Д.М., Поваляшко Г.Н., Саитова Г.Ю. Қазақстандық балет өзін-өзі ұлттық анықтау ізденісінің ретроспективасында.....	259
Бекмағамбетова Ж.А., Бегалинова Г.А. Шығармашылық индустрия жағдайындағы Қазақстанның қазіргі кезеңіндегі музыкалық өнер.....	272
Қамзабекұлы О., Ахманов С.М., Рахымжанов Е.Т. Актердің қалыптасу жолындағы сахна тілінің маңызы.....	283
Әбікенов Ж.О., Енсейева В.Т. Пандемия жағдайының азаматтардың мәдениетіне әсері.....	294
Құрманбай Ұ.П., Ескендіров Н.Р. Қазақ театрындағы бүгінгі басқару үлгісі.....	308

СОДЕРЖАНИЕ

Обращение главного редактора.....15

ЛИТЕРАТУРАВЕДЕНИЕ

<i>Азибаева Б.У.</i> Предметный код культуры «Казахская юрта»: генезис и семантика.....	17
<i>Керим Ш., Жеменей И.</i> Маснави ученого-богослова Абу Насир Мубашшира ат-Тарази «Ядгар Зандан иа айней джахан» (Память о тюрьме или зеркало мира).....	33
<i>Орда Г.Ж.</i> Продолжение традиций в современной казахской детской поэзии.....	48
<i>Хамраев А.Т., Шагимолдина М.О.</i> Казахская литература эпохи независимости на азербайджанском языке.....	64
<i>Кенбаева А.З. Пангереев А.Ш. Мамбетова Г.Ж.</i> Изучение топонимов в каракалпакском героическом эпосе «Ер Зийуар».....	72
<i>Медеубек С.М.</i> Социально-психологические основы национальных игр.....	82
<i>Ханкей Е.</i> Текстология главы «Возвращение» романа-эпоса «Абай жолы» (по рукописи и публикациям).....	93
<i>Абилхамитқызы Р., Безалиева Л.Б.</i> Художественный образ ангела в тюркском мире: вчера и сегодня...104	
<i>Коштаева Г., Челик Я.</i> Эпос Сиди Ахмеда "Ташукнама", написанный на тюркском языке.....117	
<i>Ахметова А.М., Ахметова Г.М.</i> Интерпретация человека и мира в творчестве Алихана Жаксылыка..129	
<i>Кенжебекова Г.Ж., Сманов Б.У., Соилемез О.</i> Религиозный образ Абая в романе-эпопее М. Ауэзова "Путь Абая".....	143
<i>Искакова Г.Ж., Рыспаева Д.С., Ахметова Г.С.</i> Теоретические и практические проблемы перевода фольклорных текстов.....	151
<i>Болатова Г.Ж., Мұхаметқали А.А.</i> Экспрессивная функция интертекста в философской прозе (по роману «След птицы в небе» Б. Момышулы).....	166
<i>Татиев Е.Е., Саркулова М.У., Мухамедиева А.Б., Татиева М.Е.</i> Психологический анализ казахского мифического рассказа «Умай».....	176
<i>Салтакова Ж.Т., Коспагарова А.К.</i> Генеологический характер казахского эпоса.....	184
<i>Мурсалимова Н.М., Сманова Е.А.</i> История сбора айтыс состязании акынов Жетысу (на основе материалов рукописей).....	193
<i>Оралбек А.</i> Литературное наследие народного поэта Абдигали Сариева.....	201
<i>Мурсал А., Танжарикова А.В.</i> Психологизм в романе Ахметолла Калнулы «Арда Алтай».....	209
<i>Жолдыбаев О.М.</i> Развлекательные игры: эволюция и современный взгляд.....	220
<i>Абилдаева К.Н., Абишева Н.М., Тажибаева Ш.А.</i> Изучение повести Эрнеста Хемингуэя «Старик и море».....	231

КУЛЬТУРОЛОГИЯ

<i>Жангужина М.Е., Ербол А.Е., Кумарғалиева Н.Р.</i> Сценический костюм – как воспитательный инструмент сценографии в условиях креативной индустрии.....	241
<i>Жумасейтова Г.Т., Мосиенко Д.М., Поваляшко Г.Н., Саитова Г.Ю.</i> Казахстанский балет в ретроспективе поиска национальной самоидентификации.....	259
<i>Бекмагамбетова Ж.А., Бегалинова Г.А.</i> Музыкальное искусство на современном этапе Казахстана в условиях креативной индустрии.....	272
<i>Камзабекович О., Ахманов С.М., Рахымжанов Е.Т.</i> Значимость сценической речи в становлении актера.....	283
<i>Абикенов Ж.О., Енсеева В.Т.</i> Влияние пандемической ситуации на культуру граждан.....	294
<i>Курманбай У.П., Ескендиоров Н.Р.</i> Нынешняя модель управления в казахском театре.....	308

CONTENT

Editor-in-chief's address.....16

LITERARY STUDIES

<i>Azibayeva B.Y.</i> The subject code of the "Azakh yurt" culture: genesis and semantics.....	17
<i>Kerim Sh., Zhemenev I.</i> Masnavi of scholar-theologian Abu Nasir Mubashir at-Tarazi "Yadgar Zandan ia Aynei Jahan" (Memory of the Prison or the Mirror of the World).....	33
<i>Orda G.Zh.</i> Continuation of traditions in modern Kazakh children's poetry.....	48
<i>Khamraev A.T., Shagimoldina M.O.</i> Kazakh literature of the independence era in the azerbaijani language.....	64
<i>Kenbayeva A.Z., Pangereyev A.Sh., Mambetova G.Zh.</i> The study of place names in the karakalpak heroic epos "Yer ziyuar".....	72
<i>Medeubek S.M.</i> Socio-psychological background of national games.....	82
<i>Khankey Y.</i> Textology of the chapter "Return" of the epic novel "Abai Joli" (according to my manuscript and publication).....	93
<i>Abilkhamitkyzy R., Begaliev L.B.</i> The artistic image of an angel in the Turkic world: yesterday and today....	104
<i>Koshtayeva G., Çelik Y.</i> Sidi ahmed's epic "tashuknama" written in turkic language.....	117
<i>Akhmetova A.M., Akhmetova G.M.</i> Interpretation of Man and the World in the Creativity of Alikhan Zhaksylyk.....	129
<i>Kenzhebekova G.Zh., Smanov B.O., Soylemez O.</i> The religious image of Abai in the epic novel by M. Auezov "The way of Abai".....	143
<i>Iskakova G.Zh., Ryspaeva D.S., Akhmetova G.S.</i> Theoretical and practical problems of translation of folk texts.....	151
<i>Bolatova G.Zh., Mukhametkali A.A.</i> Expressive function of intertextuality in the philosophical prose (based on the novel «Sled ptici v nebe» by B.Momyshuly).....	166
<i>Tatiev E.E., Sarkulova M.U., Kenispaev Zh.K., Mukhamedieva A.B., Tatieva M.E.</i> Psychoanalysis of the kazakh mythical story «Umai».....	176
<i>Saltakova Zh.T., Kospagarova A.K.</i> Geneological character of the kazakh epos.....	184
<i>Mursalimova N.M., Smanova E.A.</i> History of the aitys collection by Zhetysu akyns (based on the manuscript).....	193
<i>Oralbek A.</i> The literary heritage of the folk poet Abdigali Sariyev.....	201
<i>Mursal A., Tanzharykhova A.B.</i> Psychologism in Akhmetoll Kaliula's novel "Arda Altai".....	209
<i>Zholdybaev O.M.</i> Entertainment games: evolution and modern look.....	220
<i>Abildayeva K., Abisheva N., Tazhibaeva Sh.</i> Study of Ernest Hemingway's novel "The Old Man and the Sea".....	231

CULTURAL STUDIES

<i>Zhanguzhinova M.Ye., Yerbol A.Ye., Kumargaliev N.R.</i> Stage costume - as an educational tool of scenography in the conditions of the creative industry.....	241
<i>Zhumaseitova G.T., Mosienko D.M., Povalyashko G.N., Saitova G.Y.</i> Kazakh ballet in the retrospective of the search for national identity.....	259
<i>Bekmagambetova Zh.A., Begalinova G.A.</i> Musical art at the present stage of Kazakhstan the conditions of the creative industry.....	272
<i>Khamzabekuly O., Akhmanov S.M., Rakhymzhanov E.T.</i> The role of stage language in the development of an actor.....	283
<i>Abikenov Zh.O., Yenseyeva V.T.</i> The impact of the pandemic on the culture of citizens.....	294
<i>Kurmanbay U.P., Eskendirov N.R.</i> The current management model in the kazakh theater.....	308

UDC 801.311
IRSTI 17.71.91

<https://doi.org/10.53871/2078-8134.2022.2-05>

Kenbayeva A.Z.^{*1}, Pangereyev A.Sh.², Mambetova G.Zh.³

^{1, 2} K.Zhubanov Aktobe Regional University, Kazakhstan, Aktobe

³ Nukus State Pedagogical Institute named after Ajiniyaz, Uzbekistan, Nukus

E-mail: ¹takeshi_aynur@mail.ru, ²pan.abat@mail.ru, ³gulnaz.mametova.76@mail.ru

ORCID: 0000-0003-3536-8713, 0000-0002-7725-5576, 0000-0001-7656-1187

THE STUDY OF PLACE NAMES IN THE KARAKALPAK HEROIC EPOS "YER ZIYUAR"

Annotation. The toponyms of the Karakalpak epos "Yer Ziyuar" demonstrate the national and cultural originality of the conceptions of space in this article. The study was based on the dastan "Yer Ziyuar", a variety from the repertory of Kurbanbay zhyrau that was featured in volumes 24-47 of a 100-volume scholarly edition released by publishing house in Nukus city. The importance of studying toponyms in heroic epos through the definition of their semantics and etymology, which allows revealing linguistic and cultural distinctiveness of Karakalpak language, determines the study's relevance. The linguistic and cultural aspect is considered the toponymic vocabulary and reveals the features of toponyms functioning in the epic text.

Color designations and numbers are determined to be one of the components in the composition of complicated toponyms using the structural-semantic analysis method. There was also a study of toponyms and their variations (oronyms, hydronyms, and macrotoponyms), which are used in the design of the dastan plot. Toponyms are not only the name of geographical objects, but also contain in their semantics vivid cultural and historical information. Toponyms that functioned as precedent units were discovered among the toponyms in the epic text. In Karakalpak linguistics, and particularly in Karakalpak folklore, such prior units represent linguocultural and linguocognitive features. In a folklore book, toponyms define the life space of the major characters and identify the most significant or memorable geographical items for the narrators. As a result, we can observe that there are true toponyms of Samarkand, Bukhara, Tashkent, Kokand, and Turkestan in the heroic epos "Yer Ziyuar", which could have appeared in the epos and been fixed in its text at a later stage. The names of these cities, on the other hand, have been recorded in history since very ancient times, although their inclusion in the epic "Yer Ziyuar" could have been considerably later. Nonetheless, the dastan "Yer Ziyuar" mirrors the dynamism of real-world topography.

Thus, toponyms in the dastan "Yer Ziyuar" serve as a point of reference not only in time, but also in the Karakalpak people's communicative space, as well as a means of conveying historical and cultural occurrences. As a result, the most essential work of current onomastics is to research epic toponyms, their genesis, and derivation.

Key words: Yer Ziyuar, dastan, folklore, precedent, toponym, heroic epic, narrator.

Introduction. For centuries, the richest and most diverse Karakalpak folklore has flourished. Amazing songs, fairy stories, wise proverbs and sayings, cunning riddles, and many other genres of oral folklore were produced and evolved. Epic poetry (dastans) are, however, the most evolved of these forms.

More than 50 dastans in the treasure of Karakalpak epic heritage narrate heroic events and actions created by the people on a historical and legendary basis. The fundamental difference between it and fairy tales and legends is that it glorifies valor and not only sets an

example for others, but also reflects historical truth. "One of the distinguishing qualities of Karakalpak epos is realism", writes Karakalpak scholar I. T. Sagitov (Sagitov, 1963: 72).

The most of the Karakalpak epic poetry were just discovered in the twentieth century. A number of good papers and monographs by Karakalpak experts such as K. Ayimbetov, N. Zhapakov, K. Zharimbetov, S. Kamalov, S. Bakhadyrova, K. Mambetnazarov, A. Shamuratov, and others have aided scientific research.

T. Konyratbayev, a Kazakh academic, notes that the "... epos is born on the wave of ethnic processes and comprises only significant events that have remained in the people's awareness. However, the events depicted in them were limited to phenomena that arose within the context of ethnic awareness" (Konratbayev, 2000: 196). Its key feature is toponyms, which are commonly used in eposes.

In terms of linguistic patterns, each toponym's ethno-cultural basis is deeply rooted in antiquity, both cognitively and folklorically (Mamysheva, 2020: 24–31). In terms of this definition, the toponyms we studied convey a complete picture in the depiction of folk art events, comprising Turkic peoples' culture, nomadic life's tradition, poetics, aesthetic values, and national traits.

Despite the extant publications, no works in Karakalpak linguistics have been dedicated to the study of toponyms in heroic epics.

The source for the study is a classic sample of Karakalpak epos, the dastan "Yer Ziyuar", which has not been studied from the position of linguistic and cultural studies. The scientific novelty of this paper is that for the first time an attempt to study toponyms in Karakalpak folklore is made, allowing the conclusions about the national and cultural originality of the ideas about space, which can be transformed by toponymic data. From the folklore text the material for this work is a variant from the repertoire of Kurbanbay zhyrau (narrator), which was published in 1958, 1981, 2011. The aim of this work is to determine the linguistic and cultural features of toponyms, which preserve the originality of the national mentality of the Karakalpak people and their culture.

Research methods. The epos "Yer Ziyuar" is remarkable for its ideological and aesthetic perfection and richness of visual means. Unfortunately, this dastan was studied at the level of small scientific articles. At the early stage of studying dastan such folklorists as K. Maksetov, K. Ayimbetov, I. Sagitov and N. Davkarayev set forth their observations on its plot, genre and ideological thematic features. A. Zharimbetov studied its artistic features, namely the features of its use of such types of tropes as epithets, comparisons and hyperbole.

The dastan "Yer Ziyuar" that we study was recorded by S. Beknazarov and G. Yesemuratov from narrator Kurbanbai three times: in 1941, 1953 and 1958. Now all four versions of this dastan are kept in the manuscript collection of the Fundamental Library of Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan (P-140, No. 86076, 71). The first edition was published on the basis of this manuscript under the direction of G. Yessemuratov in 1958. Later the dastan was included into the IX volume of "Karakalpak folklore" prepared by K. Maksetov, G. Yessemuratov and A. Kojikbayev. When preparing the epos for this edition, some texts with religious content, which were deleted in previous editions as contradicting the requirements of that epoch, were restored, and poetic lines which were changed in order to preserve creative skill of a narrator were returned to the manuscript.

In order to investigate the content side, the method of component analysis was used. Distributive method was used to study the context of the use of toponyms in the folklore text. The comparative method was applied to describe the toponyms in other dastans from the point of view of identifying both differences and universals in them.

Results and discussion. Toponyms in folklore texts are not only guides in time and space, but also keepers and repeaters of the most significant ethno-cultural information, which are subject to the specifics of folk thinking and the laws of the genre, within the boundaries of which toponyms function.

Toponyms in the Karakalpak language belong to ancient layers of vocabulary and reflect the geographical and biological features of Karakalpakstan, the rich history, the material and spiritual culture of the Karakalpak people, and the lexical features of the language.

In the epic "Er Ziyuar", events occur in Khorezm, which in the 13th - 14th centuries was part of the Golden Horde, and then it was a part of the Nogay Horde. This epic can be considered that originally appeared in the period of the Nogay Horde in the XV-XVI centuries. As at that time the ancestors of present-day Karakalpaks were ethnically called Nogaiyly (Nogai people), the main hero of the epos "Yer Ziyuar", of Nogai origin, fights for the independence of his country against Kalmyks, who are referred to in the scientific literature as Dzungars. Thus, the macro toponym Khorezm appears 72 times in the dastan "Yer Ziyuar" from the beginning to the end. The epic text begins with the following lines:

*A'iemgi zaman u'aqytynda,
Nog'ain' azlyq shag'ynda,
Dın musulman,
Dın Horezm elinde,
Aqjurim degen qalada,
Ha'sen degen han bar edi.*

In the distant past. In the days of the Nogai minority. Under the religion of Muslims. In the vast land of Khorezm. In the city of Akzhurim. Ruled by Khan Hasen. (Authors' line-by-line translation).

Khorezm is first mentioned in the holy book of Zoroastrianism, Avesta. Scholars defined the lexical meaning of the word Khorezm as "*the sunny land*". Arabic sources referred to Khorezm as "*a country of a thousand fortresses*" during the conquest of Khorezm (Tolstov, 1948). Thousands of caravans passed through Khorezm. And Khorezm occupied most of the territory of Karakalpakstan, and, therefore, this toponym is often found in the folklore texts of Karakalpaks, especially in the heroic epics, such as "Yer Saiym", "Amanbai Batyr", etc.

In the epic the name Akzhurim is described as the capital of Khorezm, where the main hero of the dastan was born. There is no information about the etymology of this toponym in the scientific literature. Therefore, the astionim Akzhurim, which is sung by narrators to concretely convey a historical event, requires careful research.

Dastan "Yer Ziyuar", compared to legends and fairy tales, is more realistic, closer to life, and more clearly reflects the history of the Karakalpak people. The names of geographical sites mentioned in the excerpts have been preserved to this day. This suggests that the events referred to in the Karakalpak dastan to a large extent are echoes of real historical

events that took place in the distant past of the Central Asian peoples (Allambergenova, 2019: 531).

The oronimic vocabulary of the dastan, associated with spatial objects, is expressively sung by the narrator. Mountains are considered to be a spatial element, which is often found in heroic epics. In the lines we are considering, there are mountain names with an appellative of color as part of the toponyms:

On bir ku'n tamam bolg'anda,

Aqsha taudyn' basynda,

Ko'ken taudyn' qasynda,

Qyryq bulaq degen bar edi.

When the eleventh day was over. On top of the Aksha Tau. Near the Koken Tau mountain. There is a spring Kyryk Bulaq (*Qyryq*). (Authors' line-by-line translation). In ancient times, people defined the boundaries of the world with the silhouettes of mountains. And what lay on top, behind or near them was unknown and of interest. For the inhabitants of the boundless steppes, mountains were an unexplained and unexplored world. The cloud-shrouded mountain tops inspired a special feeling (Bayat, 2016: 434-437).

The hero's journey was determined by the purpose of the journey - to perform a heroic deed for the sake of family and clan happiness and return home. It should be noted that Yer Ziyuar's journey through cities and countries in search of his beloved was an indefinite duration, where the landmark of the journey is shown colorfully and visibly.

Sacred mountains and springs nearby are peculiar to the heroic epics of Turkic peoples. In the texts of heroic epic the elements of mountain and water are not only a way of orientation in space, but also serve as a barrier on the way of the hero. In the dastan "Yer Ziyuar" the epic hero encounters mountains and spring on his way, which give him new strength and confidence to continue his journey and reach the goal. Consider the following lines from the dastan:

Ko'ken taudyn' basynda,

Qyryq bulaq degen bar edi,

Qyryq bulaqtyn' qasynda,

Keletyg'n derbetke,

Tog'yz joly bar edi.

Near the Koken Tau mountain. There is a spring called Kyryk Bulaq (*Qyryq*). Near the spring of Kyryk Bulak. There were nine roads. Leading to the crossroads. (Authors' line-by-line translation).

Jetip keldi Er Ziu'ar,

Qyryq bulaqtyn' qasynda,

Ha'r jurtlarg'a tarag'an,

Tog'yz derbentyn' qasynda.

Here comes Yer Ziyuar. To the spring of Kyryk Bulaq. To the road leading to different countries. To the crossroads of nine roads. (Authors' line-by-line translation).

There is no description of the hydrological site in the epic text. The number *qyryq* (forty) in the topography indicates the size of the site or the abundance of water in it. Is it possible to count a thousand springs in the area of *Myngbulak* and birds in the valley of

the Tien Shan Mountains – *Myngkush* or a thousand migrating wild goats in the *Myngteke Mountains*? In this case, the quantitative indicators inherent in the toponyms are not justified by the geographical realities.

The place names with numerical components in their composition are very rare in Karakalpak folklore texts. Along with the toponyms from “Yer Ziyuar” dastan, we have also studied the names of geographical objects from other eposes: “Yedige”, “Kyryk Kyz”, “Alpamys” and others. As we noticed, the numerals *ush* (three), *to’rt* (four), *bes* (five) and *qyryq* (forty) often occur as part of the complex toponyms. The emergence of numbers in the composition of toponyms is due to the fact that people, given their size and number, paid attention to the fact that the natural features of geographical objects are in some way identical. The Uzbek scientist Z. Dusimov asserts that the numerals in toponyms go beyond their meaning, they mean less or more. For instance, he writes that the numbers *ush* (three) and *bes* (five) are close to the meaning of little, while *juz* (hundred), *myn’* (thousand) mean a large number (Dusimov, 2002: 65-66). The following names of geographical objects occur in the text we are considering:

Mal semizin soidyryp,

To’rtku’llep oshaq oi’dyryp,

Qai’ta bir qazan qoi’dyryp.

Slaughtered the fat cattle. Having set up the Tortkul tagan. The cauldron was boiled anew. (Authors’ line-by-line translation).

The number төрт [tort] (four) in the toponym indicates the number of the natural object. Tortkul means a quadrangle in plan oriented with its corners facing to the cardinal points (sides of the world). The Kazakh linguist B. Biyarov states that the word “*to’rtkul*” belongs to the Turkic languages and is used to mean “having four corners” (Biyarov, 2013: 353).

The toponym Tortkul can also be found in one of the most remarkable artistic examples of the Karakalpak people, a historical, ethnographic and folklore monument – the heroic epos “Kyryk Kyz”.

A particularly controversial point, from our point of view, is the analysis of the meaning of the numeral *bes* (five). E. M. Murzayev argues that in most cases quantitative toponyms indicate an order of magnitude: “great multitude”, “abundance”, “several”. Respected scientists-toponymists S. Atanyazov, O. Molchanova, K. Konkabaev and Z. Mukhamedova in their works marked that toponyms with the component *bes* also mean “many”, “plenty”, “handful” (Tolybaev, 2020: 129-132). In this case, we believe that the numeral *bes* determines the quantity of an object. This is explained as follows:

Ko’kshe taudin’ qublasyn da Besmazar,

Bul mazarda biz o’ltyrgen bes er bar.

In the south of Kokshe Tau there is Besmazar. In this grave rest the five brave men killed by us. (Authors’ line-by-line translation). The word *mazar* from Arabic means “grave”, “cemetery”, and this term is often used in the names of tracts. The numeral *bes* as a part of toponyms is also found in the heroic epics “Yer-Kossay” and “Yedige”.

There are many doubts about the genesis of the hydronym Kanlyozek. Some researchers believe that the name is associated with the generic tribe *Kanly*, and others with the ancient ethnonym *Kangar* (Mambetov, 1995).

*Geu'irlerdyn' jurtynda,
Qanlyo'zek bar eken,
Qany menen nog'ai'dyn',
Tolyp aqqan sai' eken,
Qan sasyg'an jer eken.*

In the land of the infidels. There is a place called Kanlyozek (Qanlyo'zek). By the blood of the Nogai. An overflowing ravine. A place reeking of blood. (Authors' line-by-line translation).

Having studied the presence of the hydronym *Kanlyozek* among the toponyms of the heroic epics "Yer-Kosay", "Khazhy-Gerey", "Otesh Batyr", "Aydos Biy", we concluded that the main function of these toponyms was to designate a geographical object. Let us consider the following lines from the above-mentioned eposes:

*Batyr tuu'g'an Er Ko'kshe,
Tulparyna minedi,
Qanlyo'zekke jo'nedi,
Ku'n batardyn' aldynda,
Suu'g'arsa atyn bulaqtan.*

(Dastan "Yer-Kosay". Kurbanbay zhyrau's variant).

The sire of the batyr –Yer Kokshe. Saddles his horse. And sets off for Kanlyozek. Before sunset. He feeds the horse from the spring. (Authors' line-by-line translation).

*Jut batyr qashyp barady,
Qanlyo'zektyn' boi'ynda.*

(Dastan "Khazhy-Gerey". Kurbanbay zhyrau's variant).

The exhausted batyr runs away. Along the river Kanlyozek. (Authors' line-by-line translation).

*Usk kun atlar shabysyp,
Qanlyko'l degen jerlerge,
Qyryq bala tai'yn boldy.*

(Dastan "Aydos Biy". Kiyas zhyrau's variant).

For three days the horses have been galloping. Up to the locality of Kanlykol (Qanlyko'l). Forty lads were trained. (Authors' line-by-line translation).

In all the above extracts from other dastans of Karakalpak folklore, the lexeme *kanly* is found in the names of water bodies. E. Koichubayev points out that the toponym *kan* means bush, the ending *-ly* in Karakalpak language indicates the presence or abundance of something. The literal translation is "abounding with kan". However, E. Murzayev believes that the suffix *kan* is found in the names of hydronyms and means river (Murzayev, 1996). T. Zhanuzak argues that one should not match the topoformant *kan* as part of toponyms in its direct meaning as *blood*. Since, the base *kan* (qan) in Uzbek and Tajik means "old river channel", "branch", "chanal", and in the Iranian language *khane* means "spring", *khany* – "source" (Zhanuzak, 2007). Probably, as a result of phonetic absorption *khan* turned into *kan* or vice versa.

According to B. Biyarov: "The similarity of the lexeme *kan* with the color red sometimes gives the impression that the word *kan* is used instead of the adjective red" (Biyarov,

2013). We do not deny the variant that geo-objects divided into several branches similar to blood vessels may be called thus. In this way, the events that took place on the banks of these water bodies play an important role in the life of the people, being a kind of boundary between ethnic groups, the past and the present.

The dastan "Yer Ziyuar" also contains precedent toponyms, which are used as specific geographical objects necessary to describe an important event, by pointing to the toponyms. In the story of the dastan, the protagonist travels to the realm of the fairy in search of his beloved. With the help of a significant religious element, i.e. through the protagonist's appeal to the Almighty, the place and role of religion in the spiritual culture of the Karakalpak people can be explained. Next, consider the "special" toponyms in the following lines:

*Ya yaratqan, yaratqan,
Qarg'ag'an benden'menbedim?
Tuu'g'an jeri jigittin',
Ma'dine, Mekke, Mysyrdyn',
Aidag'an kuni nestbe.*

"Oh, Creator. Am I whom you have cursed? From the homeland of the jigit. To Madinah, Mecca, Egypt. Fate has brought him here". (Authors' line-by-line translation).

*Atyna jaqyn barady,
Ag'yp jatqan bulaqtan,
Suu'g'arady tulparady,
Za'm-za'm suu'yna qandyryp.*

Approaching the horse. From a flowing spring. To water the horse. To saturate the horse with water. (Authors' line-by-line translation).

The astionym *Madinah* means "city" in Arabic. The name *Mecca* (old name *Makarab*) in Arabic means "sacred place", which is authentic. *Mysyr* is the Arabic name of *Egypt* (Rakhmatullayev, 2003). All the above toponyms often occur in Karakalpak folklore texts, for example: "Alpamys Batyr, "Maspatsha", "Yusup and Akhmet", etc.

Conclusion. The events described in the dastan "Yer Ziyuar" are deeply historical, but the plot and motif of the dastan belong to a mythological chronotype. Through the journey and exploits of Yer Ziyuar, listeners are introduced to the vast expanse of the Eurasian steppe and the cities along the Great Silk Road. His journeys pass through the most important and sacred places of habitation of the Turkic peoples. The narrator manages to show the maximum number of toponyms.

The study leads us to the conclusion that place names in the Karakalpak heroic epos "Yer Ziyuar" are the main landmarks in time and space. In order to make the events taking place in the dastan more authentic, the narrator uses the names of real geographical objects, which still exist today. However, we found toponyms, the genesis of which is not known and requires additional research. It should be noted that most often the first component in the composition of the complex toponyms in dastan are used numerals and adjectives, especially coloured ones.

Thus, toponyms in folklore are the means to transmit historical and cultural heritage of the people. And, in general, given the importance of toponyms functioning in oral folklore, it is necessary to investigate the cause of geographical names in folklore texts, which require further research in the future.

Кенбаева А.З.¹ Пангереев А.Ш.² Мамбетова Г.Ж.³

Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті^{1,2} Ақтөбе, Қазақстан

*Ажинияз атындағы Нөкіс мемлекеттік педагогика институты*³

Нөкіс, Қарақалпақстан

E-mail: ¹takeshi_aynur@mail.ru, ²pan.abat@mail.ru, ³gulnaz.mametova.76@mail.ru

ORCID: 0000-0003-3536-8713, 0000-0002-7725-5576, 0000-0001-7656-1187

Қарақалпақтың «Ер Зийуар» эпосындағы топонимдерді зерттеу

Түйіндемe. Мақалада қарақалпақтың «Ер Зийуар» эпосында кездесетін топонимдердің кеңістік туралы ұлттық-мәдени ерекшелігі зерттеледі. Жұмыстың зерттеу көзі ретінде Нүкіс қаласындағы «Қарақалпақстан» баспасынан жарық көрген 100 томдық академиялық басылымның 24-47-томдарына енген «Ер Зийуар» дастанының Құрбанбай жыраудың репертуарынан алынған нұсқасы пайдаланылған. Батырлық эпостағы топонимдердің семантикасы мен этимологиясын анықтау қарақалпақ тілінің лингвомәдени ерекшелігін ашып көрсетуде өзекті болып табылады. Мақалада топонимдік лексика лингвомәдени қырынан қарастырылып, эпикалық мәтіндегі топонимдердің қызметі айқындалады.

Құрылымдық-семантикалық талдау әдісі бойынша күрделі топонимдердің құрамында түс атаулары мен сан есімдердің көптеп кездесетіндігі анықталды. Сонымен қатар дастанның сюжетін құруда кездесетін топонимдердің түрлеріне (ороним, гидроним, макротопоним) талдау жасалды. Топонимдер географиялық нысандардың объектісі болып қана қоймай, олар өзінің семантикасында маңызды тарихи-мәдени ақпаратты жасырады. Эпикалық мәтінде кездесетін топонимдердің арасында прецедентті бірлік ретінде қызмет етіп тұрғандары да бар. Мұндай прецедентті бірліктер қарақалпақ тіл білімінде, оның ішінде, қарақалпақ фольклорында, лингвомәдени және лингвокогнитивті қасиеттерді бейнелейді.

Қарақалпақ тіліндегі топонимдер лексиканың көне пластына жатады және Қарақалпақстанның географиялық ерекшелігін, қарақалпақ халқының материалдық және рухани мәдениетін, сонымен қатар тілдің лексикалық өзгешелігін көрсетеді. Фольклорлық мәтінде топонимдер арқылы бас кейіпкерлердің өмірлік кеңістігі дамиды және жыршы үшін маңызды немесе белгілі бір оқиғамен байланысты естерінде қалған географиялық нысандар таңбаланады. «Ер Зийуар» дастанында баяндалатын оқиғаның тарихы тереңде, дастанның сюжеті мен мотивінің мифологиялық хронотипке де қатыстылығы бар. Ал кейбір нақты оқиғаларды сипаттауда жыршы қазіргі кезде бар нақты географиялық нысандардың атауларын қолданады.

Осылайша, «Ер Зийуар» дастанындағы топонимдер уақыт кеңістігін ғана көрсетіп қоймай, қарақалпақ халқының қарым-қатынас кеңістігін де бейнелейді және тарихи-мәдени құбылыстарды беру тәсілі болып табылады. Сондықтан эпикалық топонимдерді, олардың генезисін, этимологиясын зерттеу қазіргі ономастиканың маңызды міндеті болып есептеледі.

Кілт сөздер: Ер Зийуар, дастан, фольклор, прецедент, топоним, батырлық эпос, дастаншы.

Кенбаева А.З.¹ Пангереев А.Ш.² Мамбетова Г.Ж.³

^{1,2}Актюбинский региональный университет им. К. Жубанова

Ақтөбе, Қазақстан

³Нукусский государственный педагогический институт им. Ажинияза,

Нукус, Қарақалпақстан

E-mail: ¹takeshi_aynur@mail.ru, ²pan.abat@mail.ru, ³gulnaz.mametova.76@mail.ru

ORCID: 0000-0003-3536-8713, 0000-0002-7725-5576, 0000-0001-7656-1187

Изучение топонимов в каракалпакском героическом эпосе «Ер Зийуар»

Аннотация. В данной статье рассматривается национально-культурное своеобразие представлений о пространстве, которые отражены в топонимах каракалпакского эпоса «Ер Зийуар». Источником для исследования выступил дастан «Ер Зийуар», вариант из репертуара Курбанбай жырау, который был включен в 24-47 тома из серии 100-томного академического издания, выпущенного издательством «Қарақалпақстан» в городе Нукус. Актуальность исследования определяется важностью изучения топонимов в героическом эпосе через определения их семантики и этимологии, которая позволяет раскрыть лингвокультурную специфику каракалпакского языка. В лингвокультурологическом аспекте рассматривается топонимическая лексика и раскрываются особенности функционирования топонимов в эпическом тексте.

Методом структурно-семантического анализа было установлено, что в составе сложных топонимов, в качестве одного из компонентов выступают цветообозначения и числительные. Так же проведен анализ топонимов и их разновидностей (оронимы, гидронимы и макротопонимы), которые участвуют в построении сюжета дастана. Топонимы представляют собой не только название географических объектов, но и содержат в своей семантике яркую культурно-историческую информацию. Среди топонимов, имеющих в эпическом тексте, были обнаружены топонимы, которые выступали в качестве прецедентных единиц. Такие прецедентные единицы, в каракалпакском языкознании и прежде всего, в каракалпакском фольклоре отражают лингвокультурологические и лингвокогнитивные свойства.

Топонимы в каракалпакском языке принадлежат к древним пластам лексики и отражают географические особенности Каракалпакстана, богатую историю, материальную и духовную культуру каракалпакского народа, а также лексические особенности языка. Через топонимы в фольклорном тексте развивается жизненное пространство главных персонажей и маркируются самые значимые для сказителей или чем-либо запомнившиеся им географические объекты. События, описываемые в дастане Ер Зийуар глубоко историчны, однако сюжет и мотив дастана причастны к мифологическому хронотипу. Для более достоверности событий, происходящих в дастане, сказитель использует названия реальных географических объектов, которые существуют и в настоящее время.

Таким образом, топонимы в дастане «Ер Зийуар» являются ориентиром не только во времени, но и в коммуникативном пространстве каракалпакского народа и способом передачи историко-культурных явлений. Поэтому изучение подобных эпических топонимов, их генезис, этимология являются важнейшей задачей современной ономастики.

Ключевые слова: Ер Зийуар, дастан, фольклор, прецедент, топоним, героический эпос, сказитель.

Информация об авторах:

Кенбаева Айну́р Зинеловна, докторант факультета филологии Актыюбинского регионального университета им. К. Жубанова, Казахстан, г. Актобе, *takeshi_aynur@mail.ru*; ORCID: 0000-0003-3536-8713

Пангереев Абат Шамо́вич, доктор филологических наук, профессор Актыюбинского регионального университета им. К. Жубанова, Казахстан, г. Актобе, *pan.abat@mail.ru*; ORCID: 0000-0002-7725-5576

Мамбетова Гулна́з Жа́ксымура́товна, PhD, старший преподаватель Нукусского государственного педагогического института им. Ажинияза, Каракалпакстан, Нукус, *gulnaz.mametova.76@mail.ru*; ORCID: 0000-0001-7656-1187

References:

Allamberganova G. K. (2019). Karakalpak dastan “Edge” and “Sharyar” from the point of view of foreign scientists: some problems of typology of magic events of plot motives. *ISJ Theoretical & Applied Science*, 12 (80), 529-538. DOI: 10.15863/TAS.2019.12.80.100. (In Russ.)

Bayat E. (2016) Heroic concept in the Turkic-Mongolian epic. *International Journal of Applied and Fundamental Research*. – No. 9 (Part 3). pp. 434–437. (In Russ.)

Biyarov B. (2013) Typical examples of Kazakh toponyms. – Astana. pp. 188–189. (In Kaz.)

Dussimov Z., Tillayeva M. (2002) Basics of Toponymy. –Tashkent. pp. 65-66. (In Uzb.)

Karakalpak folklore (1981) 9-volume, “Yer Ziyar”, “Kanshaiym”, “Kurbanbek”, Nokis. (In Kar.)

Konyratbayev T. A. (2000) Epic and Ethnos. – Almaty: Nauka Publ., – 268 P. (In Kaz.)

Maksetov K. (1976) Karakalpak heroic epic. – Tashkent, Fan. – 217 P. (In Kar.)

Mambetov K. (1995) Ethnographic history of the Karakalpak. – Nukus: Karakalpakstan. – 228 p. (In Kar.)

Mamysheva M.E (2020) Ethnocultural Basis of «Boritastagan» Toponym. // *Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Philology series.* № 4(133). – 2020. – pp. 24–31. DOI: 10.32523/2616-678X-2020-133-4-24-31. (In Kaz.)

Murzaev E.M. (1996) Turkic geographical names. – M.: Vostochnaya Literatura. – 254 p. (In Russ.)

Rahmatullayev Sh. (2003) Etymological dictionary of the Uzbek language (Arabic words and their derivatives). V.2 – Tashkent: University. – 600 p. (In Uzb.)

Sagitov I. (1962). About epic Yer Ziyuar. *Amiydarya Journal*. No. 5. (In Kar.) Sagitov I. (1963) Karakalpak heroic epics. Nokis. pp. 72–73. (In Kar.)

Tolstov N.P. (1948) Ancient Khorezm: The experience of historical and archaeological research. Moscow: Moscow State University. – 440 p. (In Russ.)

Tolibayev, K. Y. (2020). The specifics of perception in the Karakalpak epic poems of toponyms "Mysyr", "Isfakhan", "Rum", "Crimea". ISJ Theoretical & Applied Science, 03 (83), pp. 129-132. <https://dx.doi.org/10.15863/TAS.2020.03.83.28> (In Eng.)

Zhanuzak T. (2007) Kazakh onomastics. The secret of the names. – Almaty: Duke Press, – 524 p. (In Kaz.)

Әдебиеттер:

Алламбергенова Г.К. «Едіге» және «Шарияр» каракалпақ дастаны шетел ғалымдары тұрғысынан: сикырлы-оқиғалық сюжеттік мотивтер типологиясының кейбір мәселелері. ISJ Theoretical & Applied Science, 12 (80), –529-538 бб. DOI: 10.15863/TAS.2019.12.80.100. (орыс)

Баят Е. Түркі-моңғол эпосындағы батырлық концепция. Қолданбалы және іргелі зерттеулердің халықаралық журналы. - 2016. - No 9 (3-бөлім). – 434-437 бб. (қар)

Бияров Б. Қазақ топонимдерінің типтік үлгілері. – Астана, 2013. – 188-189 б. (қаз)

Дусимов З., Тиллаева М. Топонимика негіздері. – Тошкент, 2002. – 65-66 бб. (өзб)

Жанұзақ Т. Қазақ ономастикасы. Атаулар сыры 3. – Алматы: Дайк Пресс, 2007, – 524 б. (қаз)

Қарақалпақ фольклоры 9-том, «Ер Зийұар», «Қаншайым», «Қурбанбек», Нөкіс. 1981.

Қоңыратбаев Т.Ә. Эпос және этнос. – Алматы: Ғылым, 2000. – 268 б.(қаз)

Мақсетов Қ. Қарақалпақ батырлық эпосы. –Ташкент, Фан. 1976. – 217 б. (қар)

Мәмбетов К. Қарақалпақтардың этнографиялық тарихы. – Нөкіс: Қарақалпақстан, 1995. – 228 б. (қар)

Мамышева М.Е. «Бөрітастаған» топонимінің этномәдени негізі // Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы. – 2020. – № 4(133). – 24-31 бб. DOI: 10.32523/2616-678X-2020-133-4-24-31 (қаз)

Мурзаев Э.М. Түркі жер-су атаулары. – М.: Шығыс әдебиеті, 1996. – 254 б. (орыс)

Рахматуллаев Ш. Өзбек тілінің этимологиялық сөздігі. т. II (араб сөздері және олардың туындылары). – Ташкент: Университет, 2003. – 600 б.

Сағитов И. (1962). «Ер Зийұар дастаны туралы»,Әмиўдәрья. № 5. 1962. (қар)

Толстов Н.П. Ежелгі Хорезм: Тарихи-археологиялық зерттеулер тәжірибесі. М.: МГУ, 1948. – 440 б. (орыс)

Толыбаев Х.Е. «Мысыр», «Исфакхан», «Рум», «Қырым» топонимдерінің каракалпақ эпикалық жырларындағы қабылдау ерекшеліктері // ISJ Theoretical & Applied Science, 03 (83), 129-132 бб. <https://dx.doi.org/10.15863/TAS.2020.03.83.28> (ағыл)

Литературы:

Алламбергенова Г.К. Каракалпақский дастан «Едиге» и «Шарияр» с точки зрения зарубежных учёных: некоторые проблемы типологии волшебного-событийных сюжетных мотивов. ISJ Theoretical & Applied Science, 12 (80). – С. 529-538 DOI: 10.15863/TAS.2019.12.80.100. (рус)

Баят Е. Героический концепт в тюрко-монгольском эпосе. Международный Журнал Прикладных и фундаментальных исследований. – 2016. – № 9 (Часть 3). – С. 434-437. (каз)

Бияров Б. Типичные примеры казахских топонимов. – Астана, 2013. – С. 188-189. (каз)

Дўсимов З., Тиллаева М. Основы топонимики. – Тошкент, 2002. – С. 65-66. (узб)

Жанұзақ Т. Казахская ономастика. Тайна имен. – Алматы: Дайк Пресс, 2007, – 524 с. (қаз)

Қаракалпақский фольклор. 9-том, «Ер Зийұар», «Қаншайым», «Қурбанбек», Нукус. 1981. (қар)

Қоңыратбаев Т.А. Эпос и этнос. – Алматы: Наука, 2000. – 268 с. (каз)

Мақсетов К.М. (1965) Поэтика каракалпацкого героического эпоса. – Ташкент. Фан. 1976. – 217 с. (рус)

Мәмбетов К. Этнографическая история каракалпаков. – Нукус: Каракалпақстан, 1995. – 228 с. (қар)

Мамышева М.Е. Этнокультурная основа топонима «Бөрітастаған» // Вестник ЕНУ им. Л.Н. Гумилева. Серия Филология, – 2020. – № 4(133). – С. 24-31. DOI: 10.32523/2616-678X-2020-133-4-24-31. (каз)

Мурзаев Э.М. Тюркские географические названия. – М.: Восточная литература, 1996. – 254 с. (рус)

Рахматуллаев Ш. Этимологический словарь узбекского языка. Т. 2 (арабские слова и их производные). – Тошкент: Университет, 2003. – 600 с. (узб)

Сағитов И. «О дастане Ер Зиуар», Амударья. № 5. 1962. (қар)

Толстов Н.П. Древний Хорезм: Опыт историко-археологического исследования. М.: МГУ, 1948. - 440 с. (рус)

Толыбаев Х.Е. Специфика восприятия в каракалпақских эпосах топонимов «Мысыр», «Исфакхан», «Рум», «Қрым» // ISJ Theoretical & Applied Science, 03 (83), – С. 129-132. <https://dx.doi.org/10.15863/TAS.2020.03.83.28> (англ)

Журнал 24.03.2005 жылы
Қазақстан Республикасының Мәдениет, ақпарат және спорт министрлігі
Ақпарат және мұрағат комитетінде тіркелген.
Бұқаралық ақпарат құралын есепке қою туралы куәлік N 5844-Ж.

Журнал зарегистрирован 24.03.2005 года
в Комитете информации и архива Министерства культуры,
информации и спорта Республики Казахстан.
Свидетельство №5844-Ж по регистрации средства массовой информации

The journal was registered on March 24, 2005
in the Information and Archives Committee of the Ministry of Culture,
Information and Sports of the Republic of Kazakhstan.
Certificate No. 5844-Ж for registration of mass media

Дизайн және беттеу: **Ж. Рахметова**

Басуға 23.06.2022 ж. қол қойылды.
Көлемі 70x100½. Офсеттік басылым.
19,81 баспа табақ. Таралымы 500 дана.